

Približajmo učencem šolsko knjižnico s pomočjo lastne spletne strani

Getting Closer Students and School Library with own School Library Website

Mateja Drnovšek

Osnovna šola Polje
drnovsek.mateja@gmail.com

Povzetek

Šolske knjižnice običajno nimajo svojih spletnih strani kljub temu, da se v njih vedno dogaja veliko stvari in se v njih zvrsti veliko uporabnikov. Eden od dobrih načinov, da povečamo obisk šolske knjižnice in se približamo mladim bralcem je samostojna spletna stran, neodvisna od spletne strani šole. Danes so učenci vajeni drugačnega komuniciranja kot pred desetimi leti. Eden od enostavnih programov, ki nam omogoča izdelavo takšne strani je program Weebly. Pri izdelavi spletne strani je potrebno upoštevati smernice, ki naredijo spletno stran boljšo in atraktivno, zato je dobro upoštevati nekaj osnovnih oblikovalskih napotkov.

Ključne besede: šolska knjižnica, komuniciranje mladih, program Weebly, oblika spletne strani, izdelava spletne strani, spletna stran šolske knjižnice OŠ Polje

Abstract

School libraries do not usually have their own websites, although they are a lot of things going on in them and they have many different kinds of users. One of the best ways to increase visit in the school library and to get closer to young readers is an independent website, independent of the school site. Today, students are accustomed to a different communication than ten years ago. One of the simple software that enables us to make such website is a program called Weebly. When making a website it is required to follow the guidelines that make the site better and more attractive, so it's good to follow some basic design guidelines.

Keywords: school library, teenage communication, program Weebly, website design, web development, web site of the school library OŠ Polje

1 Uvod

Spletna stran je postala nekaj vsakdanjega. Uporablja se za poslovne potrebe, zasebno ali zgolj za zabavo. Dandanes je njena izdelava postala izredno preprosta in jo lahko izdelate tudi sami. Tudi današnji učenci so drugačni kot so bili pred dobrim desetletjem in zaradi tega je potrebno z njimi vzpostaviti drugačno vrsto komunikacije. Takšno, ki bo njim bližja, s katero so odraščali. To pomeni, da se moramo svetu mladih prilagoditi tudi sami učitelji in vsi, ki delamo v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Zelo veliko se govori o manjšanju bralne pismenosti, zato je tudi postavitve spletne strani eden od načinov kako se učencem približati in jim predstaviti dogajanje v knjižnici. Običajno je knjižnica na osnovnih in srednjih šolah le še en link na spletni strani te šole, kjer so objavljene le najosnovnejše informacije. Običajno šolsko spletno stran ureja računalničar na šoli, ki je lahko občasno nedosegljiv, novice ki jih želimo objaviti pa lahko hitro zastarijo. Na ta način tudi ni mogoče izkoristiti vseh možnosti, ki nam jih danes omogočajo izdelave brezplačnih spletnih strani. V šolskih knjižnicah se danes odvija ogromno stvari. Postajajo središča šol in že dolgo niso več le izposojevalnice obveznega branja, zaradi tega se mi zdi pametna ideja, da ima šolska knjižnica svojo spletno stran, kjer lahko knjižničar sam objavlja vse informacije povezane s knjižnico s šolske spletne strani pa je narejena povezava na to spletno stran. Saj kot pravijo danes - če vas ni na internetu, najverjetneje sploh ne obstajate. To še kako drži, saj danes večina ljudi vse potrebne podatke išče ravno na internetu.

2 Internet in najstniki

Samo slabih dvajset let nazaj, bi težko našli družine oziroma mlade, ki imajo tako neomejen dostop do računalnikov. Danes je že samoumevno, da imajo mladi računalnik doma, v svoji sobi, dobijo pa ga že v najzgodnejših letih. Z njegovo pomočjo se učijo prvih črk, motoričnih sposobnosti z igranjem videoigric. Računalnik za njih pogosto postane "najboljši" prijatelj. S pomočjo interneta in ostalih novih tehnologij se povezujejo s širnim svetom. Preko facebooka in twitterja sklepajo prijateljstva s popolnimi neznanci. Najbolj v ospredju je danes prav računalnik in zmožnost preko njega pridobivati številne informacije, znanje o drugačnem svetu, kar zelo izkoriščajo marketinške mreže, saj se zavedajo vpliva, ki ga imajo posredno na mlade. S tem vplivom pomagajo mladim pri iskanju njihove lastne identitete, pri oblikovanju njihovega stila. Nove medije lahko označimo z naslednjimi karektaristikami: interaktivnost, socialna povezanost, več možnosti uporabe teh medijev, avtonomija uporabnikov, igrivost, zasebnost, razkrivanje sogovorniku je odvisno od tebe samega (McQuail, 2005; 143). Bistvena razlika med starimi in novimi mediji je že ta, da internet vključuje vse stare medije: radio, film, televizijo, časopise. Nove tehnologije omogočajo sprejemanje in oddajanje alternativnih kulturnih pogledov, so zelo razpršeni, povezujejo se lahko internacionalno, kar omogoča kontakt s celotnim svetom (McQuail, 2005; 138).

Računalnik in televizija, predstavljajo za mlade okno v svet in počutijo se, da zaradi tega razumejo dogajanje v družbi. Nezavedno jim mediji predstavljajo vodiča, ki posreduje pomembne, dobre in zaželene podobe. Mladim je prek medijev na voljo množica interpretacij kulturnih dobrin, izkušenj in življenjskih stilov (Featherstone 1991: 114).

3 Oblikovanje spletne strani

Za zasnovo spletne strani si je pametno vzeti malo več časa in jo pred samo izdelavo dobro načrtovati. Vedeti morate kaj si želite. Razmislite o ključnih besedah in pametno razporedite

vsebino. Če boste imeli dobre in pregledne vsebine bo vaša spletna stran izredno dobro obiskana. Če želimo doseči, da bo naša stran pritegnila uporabnike moramo upoštevati določene pomembne dejavnike, ki vplivajo na to kako pogosto bo uporabljena. Ene najpomembnejših sestavin so: oblikovna podoba, vsebina in uporabnost. Uporabnik ob obisku spletne strani najprej zazna njeno oblikovno podobo. Najboljša oblikovna podoba tista, ki je preprosta in ki ne vsebuje nepotrebnih odvečnih elementov. Pri izdelavi oblikovne podobe je potrebno veliko pozornost posvečati naslednjim elementom in dejavnikom: oblikovanje, vsečnost, ureditev, postavitev, navigacija, barve, ozadje, grafični elementi, tipografija in velikost pisave. Pri ustvarjanju oblikovne podobe; Ne smemo pretiravati pri številu različnih barv, ki jih bomo uporabili na strani, izogibati se moramo animacijam, utripajočim ali premikajočim napisom, zvočnim datotekam, ipd., ozadje naj bo ves čas enako in nikakor ne iztopajoče, okoli tekstov naj se uporablja prazen prostor, uporabljajte primerno velikost in tipografijo pisave, uporaba grafičnih elementov mora popestri vsebino, nikakor pa je ne sme zadušiti, grafični elementi in slike morajo biti zaradi dolžine nalaganja spletne strani optimizirani in objavljeni v primernem formatu (.jpg ali .gif), zaradi boljše čitljivosti, uporabljajte temno pisavo na svetli podlagi. Dobro narejena oblikovna podoba je tista, ki doseže harmonijo barv, slik in vsebine. Zavedati se morate, da je še tako dobra oblikovana spletna stran sbrez vrednosti, če ne vsebuje vsebine, ki bi prepričala obiskovalce, da se je na vašo spletno stran še vredno vrniti.

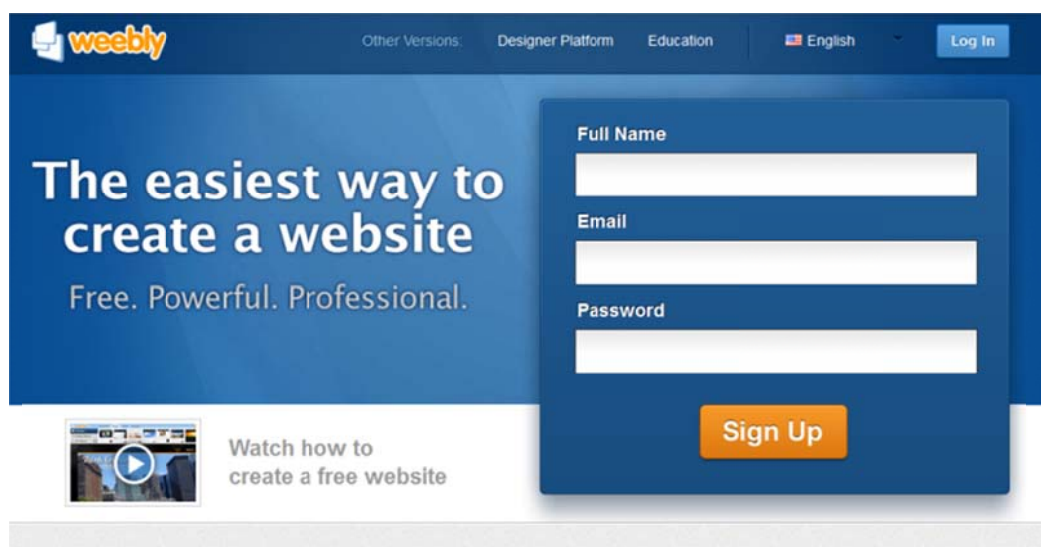
Spletna vsebina mora biti ažurna, slovnično pravilna, razumljiva, jedrnata, pregledna, verodostojna in uporabna. Ker podlegajo spletne vsebine drugačnim pravilom branja in pisanja v primerjavi z vsebinami v tiskanih verzijah, je potrebno vedeti kako jih napisati. Priporočljivo je, da je vsebina kratka in jedrnata ter razdeljena v logične enote. Spletna stran nikakor ne sme biti natrpana s tekstom. Dolge tekste je potrebno razdeliti v poglavja in jih predstaviti na večih podstraneh. Vsebino, ki zajema široko vidno polje ekrana lahko razdelite v več stolpcev. Za lažje sprehajanje po vsebini uporabljajte kratke in jasne naslove ter poudarite ključne besede. Najpomembnejše informacije morajo biti podane tako, da jih bo uporabnik takoj zaznal in da ga bodo pritegnile k branju (Skrt, 2003).

Predno objavite spletno strani na internetu, še enkrat skrbno preberite celotno vsebino in preverite njeno slovnično pravilnost. Strani polne slovničnih in tipkarskih napak so neprivlačne, težko berljive in kar je najpomembnejše – odvrčajo obiskovalce.

Uporabnost je tista karakteristika spletnih strani, ki omogoča uporabnikom da z zadovoljstvom uporabljajo spletno stran in da na njej najdejo informacije, ki bodo zadovoljile njihove želje in potrebe.

4 Program Weebly

Strokovno bi spletno stran imenovali interaktivna medijska aplikacija, dejansko to pomeni posredovanje informacij v pisni, avdio ali avdiovideo obliki. Za izdelavo spletnih strani obstaja zelo veliko programov, eden najbolj preprostih je prav gotovo Weebly. Njegova prednost je ta, da je brezplačen. Prosti plačilu seveda lahko dobite svojo domeno, vendar je za postavitev spletne strani osnovnošolske knjižnice ne potrebujete. Weebly je brezplačen in izredno preprost sistem za izdelavo spletnih strani. Njegova prednost ni samo v preprostosti uporabe ampak tudi učinkovitost, saj ob njem ne boste po nepotrebnem izgubljali časa in živcev s tehničnimi stvarmi, ampak se boste lahko bolj posvetili vsebini spletne strani. Vse kar potrebujete za to, da izdelate spletno stran s pomočjo programa Weebly je delujoča elektronska pošta oziroma elektronski naslov. Z njim si ustvarite brezplačno spletno stran.

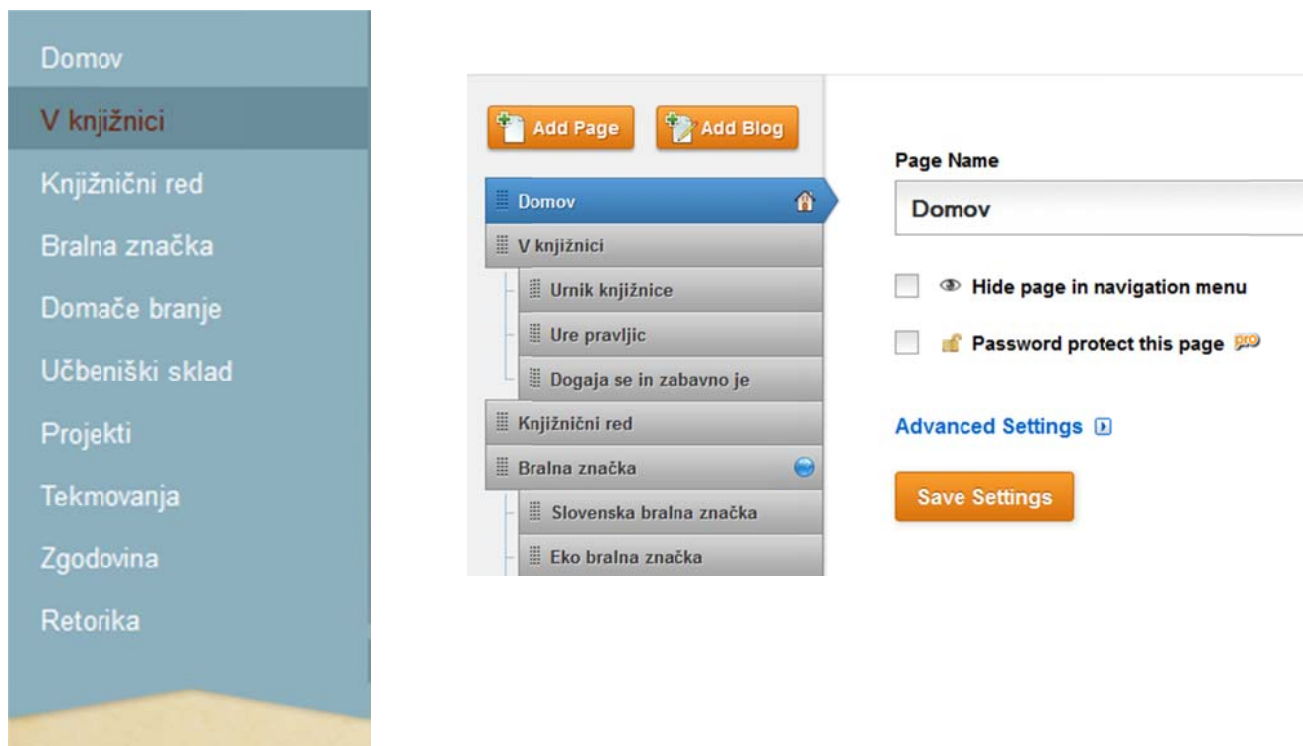
Slika 1: Registracija v program Weebly

Za začetek morate izbrati uporabniško ime, geslo in imeti morate delujoč elektronski naslov. Nato si morate izbrati naslov svoje spletne strani (kasneje ga lahko tudi spremenite). Nato si morate izbrati tip strani: osebna ali organizacija, v našem primeru je to šola (organizacija). Predhodno je pametno vedeti, kaj vse želimo imeti na spletni strani. Na podlagi tega si nato izberemo predlogo z različnimi ozadji.

Slika2: Izbor teme oziroma predloge za ozadje

Naslednja naloga pri postavitvi je določitev strani in podstrani.

Slika 3: Določanje strani

Nato samo še sledi vstavljanje elementov, kar pomeni vstavljanje vsebine na vašo spletno stran.

Slika 5: Vstavljanje različnih vrst vsebin

Na spletno stran se lahko dodaja slike, dokumente, spletne povezave, slideshows, povezave na spletne kvize. Najpomembnejše za spletno stran je, da je vedno ažurna. Če je spletna stran mrtva, ne bo imela obiskovalcev in je nima smisla postavljati. Zato je dobro, da je na prvi strani tudi tema aktualno, ki nam posreduje informacija, kaj je novega in si je na spletni strani pametno pogledati, hkrati pa že pod aktualno naredimo povezavo na ta dokument ali povezavo. Spletno stran na Weeblyu je zelo enostavno postaviti in za to ni potrebno nobeno predznanje. Pri izbiri te postavitve se boste resnično ukvarjali z vsebino in ne s tem, katere programe vse je potrebno predhodno poznati, da se lahko lotite izdelave. Da se lahko lotite osnovne postavitve ni potrebno biti računalniški strokovnjak. Potrebujete le voljo, delujoč elektronski naslov, internetno povezavo in ideje.

5 Spletna stran šolske knjižnice OŠ Polje

Sprva je bila šolska knjižnica OŠ Polje vključena na spletno stran zgolj kot informacija, da obstaja. Objavljeno je bilo ime šolske knjižničarke, telefonska števila in podatki o učbeniškem skladu. Tako kot je to običajno na večini osnovnošolskih in srednješolskih spletnih straneh. Ker je delo v šolski knjižnici veliko več in ker se zelo veliko dogaja je nastala samostojna

spletna stran šolske knjižnice, kjer se da dobiti ogromno informacij o samem dogajanju v knjižnici. Če bi bile vse te informacije že na sami spletni strani osnovne šole, bi bila ta preprosto prenatrpana, uporabniki spletne strani pa bi se pri iskanju informacij izgubili.

Naslov spletne strani je preprost in domač, da bi učence pritegnil k obisku strani in tudi knjižnice. Glasi se: Dobrodošli pri knjižničarki Mateji.

Slika 6: Vstopna stran šolske knjižnice OŠ Polje

Na tej strani se najdejo najosnovnejše informacije o delovanju knjižnice in rubrika aktualno, kjer lahko spremljajo vse kar je novega objavljeno na spletni strani. Hkrati pa so z rubrike aktualno narejene povezave na podlinke, kjer najdemo še več informacij o dotičnih temah.

Pod rubriko V knjižnici imamo štiri podrubrike: Urnik knjižnice, ure pravljic, rubriko dogaja se in zabavno je in knjižne novosti. Najbolj obiskana je rubrika dogaja se in zabavno je, kjer učenci lahko spremljajo kaj se dogaja v knjižnici, ko je odprta in je tam zelo živahno in vse kaj drugega kot izposoja knjig. Pa naj si bo to skupinsko učenje za teste, bralni zajtrki, večeri pravljic, obiski z ambasade, izlet zlatih bralnih značkarjev ali preprosto poležavanje na blazinah.

Slika 7: Slika ki se prikaže, ko odpremo rubriko Dogaja se in zabavno je

Naslednja je na vrsti stran Knjižnični red, kjer najdemo pravilnik, ki ga morajo učenci upoštevati v knjižnici in tako nima dodanih nobenih podstrani. Tu najdemo tudi informacije za starše, saj je v njem zapisano tudi, koliko časa imajo lahko izposojene knjig in kolikšna je zamudnina.

Rubrika oziroma stran Bralna značka ima kar šest podstrani, saj se na šoli odvija vrsta različnih bralnih značk. Slovenska bralna značka, Eko bralna značka, Angleška Bralna značka, Angleški knjižni molj, Nemška bralna značka, Španska bralna značka. Sledita ji stran z obveznim domačim branjem in v junijskem času izredno obiskana stran Učbeniški sklad, kjer starši najdejo vse informacije o naročanju učbenikov, rokov vračanja, seznami delovnih zvezkov z ISBN številkami in pripomočki za različne razrede.

Ker se v knjižnici dogaja tudi ogromno projektnih dejavnosti, ki bi drugače šle kar mimo učencev, staršev in včasih tudi kakšnih učiteljev je temu namenjena posebna stran. V šolskem letu 2011/12 je vsebovala kar šest podstrani, saj je bila šolska knjižnica vodja večine zapisanih projektov ali bila vanje zelo aktivno vključena. Sodelovala je še pri mnogih drugih, vendar bolj kot podporni člen, da je skrbela za pridobivanje potrebne literature ali nudila prostor za prireditve. Kot knjižničarka in učiteljica sem bila oziroma sem že tradicionalno tudi vodja treh tekmovanj na šoli. Vsi učeni vedo, da jih vodi knjižničarka in zaradi tega so vključena na spletno stran šolske knjižnice.

Na večini osnovnih šol, šolski knjižničarji svojo zaposlitev delno dopolnjujejo tudi s poučevanjem. Ena od strani je tako namenjena tem učencem, na njen najdejo domače naloge, povezave do literature, spletnih kvizov in PP predstavitev, ki si jih niso uspeli zapisati ter kako izdelati seminarsko nalogo.

S šolskim letom 2012/13 bo šolska knjižnica OŠ Polje dobila tudi svoj Facebook profil. Povezava nanj bo narejena tudi preko spletne strani šolske knjižnice. Na tem profilu bodo objavljene novice aktualno, obveščeni bodo o dogajanju v knjižnici, občasnem zaprtju knjižnice in upam, da se bo razvila debata o zanimivih knjigah, domačih branjih, da bodo zaživel predlogi za nabavo novih knjig in da jo bodo učenci redno spremljali. Na ta način želim še povečati veliko obiskanost spletne strani šolske knjižnice.

6 Zaključek

Šolske knjižnice so večinoma skoraj neopazen podporni člen vsake šole. V njih se odvija ogromno šolskih in tudi obšolskih aktivnosti in spletna stran je zelo primerna, da učenci lahko dobijo vse aktualne informacije o dogajanju v knjižnici. Ker so danes na voljo res dobri tudi brezplačni programi, ki omogočajo hitro in predvsem enostavno izdelavo teh strani, bi bila velika škoda, da se tega ne izkoristi. Tudi mladim je ta način komuniciranja in pridobivanja informacij veliko bližji kot kateri drugi in to je eden od načinov, da se jim približamo. Poskrbeti je potrebno, da bodo strani redno ažurirane, saj drugače nima smisla da obstajajo. Spletna stran šolske knjižnice OŠ Polje je dobro obiskana in tudi odziv tako učencev, učiteljev kot tudi knjižničarjev iz ostalih šol je izredno velik in pozitiven.

Literatura

Featherstone, M. (1991). *Consumer culture and postmodernism*. London: Sage Publications.

- McQuail, D. (2005). *McQuail's Mass Communicatuon Theory*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage.
- Skrt, R. (2003). *7 sestavin dobre spletne strani*. Ljubljana: Gospodarski vestnik, priloga I&T.